

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ОСАДЧА ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF OSADCHA AND OTHERS v. UKRAINE)
(заява № 55896/10 та 6 інших заяв)

Стислий виклад рішення від 11 березня 2021 року

У цій справі родичі заявників загинули у дорожньо-транспортних пригодах. Заявникам відмовляли у порушенні кримінальних справ, неодноразово закривали та відновлювали кримінальні провадження, повертали на додаткове розслідування внаслідок невжиття слідчими необхідних заходів.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявники скаржилися за статтею 2, пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), що розслідування насильницьких смертей їхніх родичів було неефективним. Заявниця у заяві № 55896/10 також скаржилася за статтею 14 Конвенції, що вона була піддана органами досудового слідства дискримінації у зв'язку з її скрутним матеріальним становищем.

Європейський суд вирішив, що зазначені скарги мають розглядатися за статтею 2 Конвенції.

Розглянувши скарги заявників, Європейський суд наголосив, що на попередніх стадіях розслідування у цих справах існували суттєві недоліки і з наявної інформації не вбачається, що після порушення кримінальних справ здійснювалося належним чином організоване розслідування, розслідування характеризувалося неодноразовим закриттям та відновленням внаслідок невжиття слідчими достатніх заходів, а також поступовим псуванням доказів.

Також Європейський суд зазначив, що неспроможність органів досудового слідства своєчасно вжити необхідні заходи підірвала їхню здатність встановити обставини, пов'язані зі смертями родичів заявників, та осіб, якщо такі були, які мали понести відповідальність.

Посилаючись на свою попередню практику у справах проти України, Європейський суд дійшов висновку, що проведені у цих справах розслідування не відповідали критерію ефективності та констатував порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції.

Щодо скарг заявниці у заяві № 55896/10 Європейський суд вказав, що у контексті всіх наявних документів та з огляду на належність оскаржуваних питань до сфери його компетенції ці скарги або не відповідають критеріям прийнятності, передбаченим статтями 34 та 35 Конвенції, або не виявляють жодних ознак порушення прав і свобод, гарантованих Конвенцією або протоколами до неї. Європейський суд відхилив цю частину заяви № 55896/10 на підставі пункту 4 статті 35 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Вирішує* об'єднати заяви;

2. *Оголошує* неприйнятною скаргу за статтею 14 Конвенції у заяві № 55896/10, а решту скарг у заявах – прийнятними;

3. *Постановляє*, що було порушено процесуальний аспект статті 2 Конвенції у зв'язку зі скаргами на неефективне розслідування смертей родичів заявників;

4. *Постановляє*, що:

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам суми, зазначені у таблиці в додатку, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.»